

Mitjons

(ALDC, II, 211. Els mitjons)

Mitjons és un diminutiu de *mitja* (< llat. MEDIA), mot que es va usar amb aquest sentit i que té vigència en rossellonès (com avui *medias* en el castellà de Cuba); sobre el model de *mitjons*, s'ha format *mediions* 100. *Calcetins* ocupa més o menys la mateixa àrea de *calces* 'mitges' (veg. mapa 152), com si en fos un derivat, però sembla "poc genuí, mot rar i recent en la nostra [llengua]" (*DECat*), acceptat tanmateix al *DIEC*₁ (1995) per la seva extensió; *calces*, com *mitges*, devia tenir el valor de 'mitjons', segons testifiquen algunes poblacions, on és mot arcaic (enfront de *calcetins*); noteu l'alg. *calces curtes* enfront de *calces llargues*. Els *peücs*, mot derivat de PEDE (< *PEDUCCU < PEDULE × SOCCU), devien tenir també aquell significat (veg. el men. i la consideració d'arcaic de les loc. 15, 103

i 109), bé que després ha rebut concrecions semàntiques ("d'estofa forta", "de llana", "per a dormir", "llargs", "per a dur damunt dels calcetins" o aplicat sobretot a les criatures), com ha passat amb *pials* o *peals* 2, 5, 93, 108, 125, derivats també de PEDE, llat. PEDALE. *Xossetes* és un manlleu al fr. *chaussettes*, dim. de *chausses*, que significava 'mitja que arribava fins a mitja cama' i *calcetons* 85 és adaptació de l'it. *calzettoni* 'mitjons llargs'.

L'areologia ens mostra, d'una banda, una àrea valenciano-balear de *calcetins* coincidint *grosso modo* amb la de *calça*, i, de l'altra, una àrea principatina de *mitjons* coincidint amb la de *mitges*. Diacrònicament, atès el caràcter més aviat

tardà de *mitjons* i *calcetins*, hem de pensar en una àrea àmplia d'ús de *calces*, *mitges*, *peücs*, *pials*, en progressiu declivi davant els triomfants *mitjons* i *calcetins*.

